

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0067/2014

30.1.2014

RAPORT

Lara Comi puutumatus ja eesõiguste kaitsmise taotlus
(2014/2014(IMM))

Õiguskomisjon

Raportöör: Bernhard Rapkay

SISUKORD

lehekülg

ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS.....	3
SELETUSKIRI.....	5
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	9

ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS

Lara Comi puutumatus ja eesõiguste kaitsmise taotluse kohta (2014/2014(IMM))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Lara Comi 16. oktoobri 2013. aasta taotlust, millest anti teada täiskogu istungil 9. septembril 2013. aastal, tema puutumatus kaitsmiseks seoses Ferrara kohtus käimasoleva menetlusega,
 - olles vastavalt kodukorra artikli 7 lõikele 3 Lara Comi 5. novembril 2013 ära kuulanud,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide protokoll nr 7 artikleid 8 ja 9 ning otsestel ja üldistel valimistel Euroopa Parlamendi liikmete valimist käsitleva 20. septembri 1976. aasta akti artikli 6 lõiget 2,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu 12. mai 1964. aasta, 10. juuli 1986. aasta, 15. ja 21. oktoobri 2008. aasta, 19. märtsi 2010. aasta ja 6. septembri 2011. aasta otsuseid,
 - võttes arvesse oma 14. jaanuari 2014. aasta otsust Lara Comi puutumatus ja eesõiguste kaitsmise taotluse kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 6 lõiget 3 ja artiklit 7,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit (A7-0067/2014),
- A. arvestades, et Euroopa Parlamendi liige Lara Comi on esitanud taotluse kaitsta oma puutumatus seoses Ferrara kohtusse ilmumise kutsega, mis esitati talle 1. oktoobril 2013 ja mille esemeks on kahjutasunõue seoses ühes telesaates toimunud poliitilise arutelu käigus tehtud avaldustega;
- B. arvestades, et Euroopa Parlamendi liige Lara Comi on juba palunud kaitsta oma puutumatus seoses kohtumenetlusega, mille Ferrara riigiprokuratuur algatas alatu laimu süüdistuse tõttu, mille aluseks on samad käesoleva otsuse esemeks olevad avaldused;
- C. arvestades, et Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide protokollis artiklis 8, millele Lara Comi oma puutumatus kaitsmise taotluses selgelt viitas, on sätestatud, et Euroopa Parlamendi liikmeid ei või üle kuulata, nende suhtes tõkendit kohaldada ega neid kohtumenetlusele allutada nende poolt oma kohustuste täitmisel avaldatud arvamuste või antud häälte tõttu;
- D. arvestades, et oma eesõiguste ja puutumatus seotud volituste rakendamisel taotleb parlament eelkõige enda kui demokraatliku legislatiivkogu puutumatus säilitamist ja oma liikmete sõltumatuse tagamist nende ülesannete täitmisel;
- E. arvestades, et parlamendil on laiaulatuslik kaalutusõigus, kui kavatsetakse teha otsus selle kohta, kuidas reageerida parlamendiliikme taotlusele kaitsta tema puutumatus;

- F. arvestades, et Euroopa Kohus on sedastanud, et parlamendiliikme poolt väljaspool Euroopa Parlamendi hoonet esitatud väide võib endast kujutada arvamuse avaldamist ametikohustuste täitmisel protokollis artikli 8 tähenduses, kuna oluline ei ole mitte koht, kus väide esitati, vaid selle laad ja sisu;
- G. arvestades, et Euroopa Parlamendi liikmetele kohtumenetluste korral pakutav puutumatus laieneb ka tsiviilkohtumenetlustele;
- H. arvestades, et Lara Comi kutsuti kõnealusesse telesaatesse Euroopa Parlamendi liikmena, mitte mõne erakonna riikliku esindajana (selleks oli kutsutud üks teine saatekülaline), ning seejuures järgiti siseriiklikke õigusnorme, mille eesmärk on tagada poliitiliste eeskõnelejate tasakaalustatud esindatus valimiskampaaniate ajal toimuvates teledebattides, nagu ka käesoleval juhul;
- I. arvestades, et kaasaegse demokraatia tingimustes ei toimu poliitilised arutelud mitte ainult parlamendis, vaid neid edastatakse ka muude kommunikatsioonivahendite kaudu, alates pressiteadetest ja lõpetades internetiga;
- J. arvestades, et kõnealusel telesaates võttis Lara Comi Euroopa Parlamendi liikmena sõna poliitilistel teemadel, muu hulgas riigihangete ja organiseeritud kuritegevuse küsimuses, millega ta on alati tegelenud ka Euroopa tasandil;
- L. arvestades, et Lara Comi vabandas päev pärast telesaate toimumist kaebuse esitaja ees ja vabandust kajastati hiljem ühes teises riigiteleviisiooni saates;
- M. arvestades, et kõnealusel juhul on tegemist samade avaldustega, mille puhul Euroopa Parlament otsustas oma 14. jaanuari 2014. aasta otsusega kaitsta parlamendiliikme Comi puutumatus seoses Ferrara kohtus käimasoleva kohtumenetlusega;
1. otsustab kaitsta Lara Comi puutumatus ja eesõigusi;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus ja vastutava parlamendikomisjoni raport viivitamata Itaalia Vabariigi pädevatele asutustele ja Lara Comile.

SELETUSKIRI

1. Taust

9. septembri 2013. aasta täiskogu istungil teatas president vastavalt Euroopa Parlamendi kodukorra artikli 6 lõikele 3, et Lara Comi on esitanud talle oma puutumatus kaitsmise taotluse viitega Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide protokollile 8. President edastas kodukorra artikli 6 lõike 3 kohaselt taotluse õiguskomisjonile.

Nimetatud taotlusele, mis käsitles kriminaalkohtumenetlust, esitas Lara Comi 16. septembril 2013. aastal lisaks teise puutumatus kaitsmist käsitleva taotluse seoses 1. oktoobril 2013. aastal saadud kutsega ilmuda kohtusse tsiviilmenetluse raames, mille eesmärgiks oli kahjunõue, mille aluseks olid samad avaldused, mis olid tinginud kriminaalmenetluse algatamise. Lara Comi kasutas oma õigust olla komisjonis mõlemas küsimuses ära kuulatud 5. novembril 2013. aastal toimunud koosolekul.

24. jaanuaril 2013 toimunud telesaates „Servizio pubblico” väitles Lara Comi ühe erakonna juhi Antonio Ingroia riigihangete ja organiseeritud kuritegevuse teemal seoses ettevõtte Coopcostruzioni pankrotiga. Arutelu käigus tuli jutuks ka Ferrara endine linnapea Roberto Soffritti, kes kandideeris Itaalias 2013. aasta veebruaris toimunud valimistel Antonio Ingroia erakonna nimekirjas.

Roberto Soffritti väitel kahjustavad Lara Comi poolt kõnealuse arutelu käigus tema kohta tehtud avaldused tema mainet, mistõttu ta esitas Itaalia kriminaalkoodeksi artikli 595 lõigete 2 ja 3 ning 6. augusti 1990. aasta seaduse nr 223 artikli 30 alusel alatus laimamises seisneva süüteo asjas hagi. Samal ajal teavitas hr Soffritti Lara Comit kutsest ilmuda Ferrara kohtusse tsiviilmenetluse raames, mille aluseks oli talle nimetatud avaldustega tekitatud väidetava kahju hüvitamise nõue.

Lara Comi väitis vastusena, et ta võttis sõna Euroopa Parlamendi liikmena ja rääkis riigihangetest, mis on üldist huvi pakkuv teema, millega ta on Euroopa Parlamendis töötamise ajal kogu aeg tegelema.

2. Euroopa Parlamendi liikmete puutumatus seotud õigusaktid ja menetlused

Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide protokollile (nr 7) artiklis 8 on sätestatud järgmine:

Artikkel 8

Euroopa Parlamendi liikmeid ei või üle kuulata, nende suhtes tõkendid kohaldada ega neid kohtumenetlusele allutada nende poolt oma kohustuste täitmisel avaldatud arvamuste või antud häälte tõttu.

Euroopa Parlamendis toimuvat menetlust reguleerivad kodukorra artiklid 6 ja 7. Asjaomased sätted on järgmised:

Artikkel 6: Puutumatus e aravõtmine

1. Oma eesõiguste ja puutumatusiga seotud volituste rakendamisel taotleb parlament eelkõige enda kui demokraatliku legislatiivkogu puutumatus e säilitamist ja oma liikmete sõltumatus e tagamist nende ülesannete täitmisel. (...)

3. Kui parlamendiliige või endine parlamendiliige on esitanud presidendile puutumatus e ja eesõiguste kaitsmise taotluse, antakse taotlusest teada täiskogu istungil ja taotlus edastatakse vastutavale komisjonile.

4. Juhul kui parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatus e oletatava rikkumisena on parlamendiliige vahistatud või tema liikumisvabadust piiratud, võib president pärast seda, kui ta on pidanud nõu vastutava komisjoni esimehe ja raportööriga, võtta kiiresti meetmeid asjaomase parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatus e maksmapanemiseks. President teatab oma algatus e vastutavale komisjonile ja teavitab parlamenti.

Artikkel 7: Puutumatus e seotud menetlused

1. Vastutav komisjon vaatab puutumatus e aravõtmise ning eesõiguste ja puutumatus e kaitsmise taotlused läbi viivitamatult nende esitamise järjekorras.

2. Vastutav komisjon teeb ettepaneku võtta vastu põhjendatud otsus, milles soovitatakse puutumatus e aravõtmise taotlus või eesõiguste ja puutumatus e kaitsmise taotlus rahuldada või tagasi lükata.

3. Vastutav komisjon võib paluda asjaomasel ametiasutusel anda teavet või selgitusi, mida komisjon peab vajalikuks, et jõuda seisukohale, kas puutumatus tuleks ära võtta või tuleks seda kaitsta. Asjaomasele parlamendiliikmele antakse võimalus anda selgitusi, ta võib esitada dokumente või muid kirjalikke tõendeid, mida ta peab asjakohaseks, ning teda võib esindada teine parlamendiliige. (...)

6. Eesõiguste või puutumatus e kaitsmise korral teeb vastutav komisjon kindlaks, kas asjaolud kujutavad endast haldus- või muud piirangut, mis takistab parlamendiliikme vaba liikumist parlamendi koosseisu toimumiskohta või sealt tagasi või arvamuse väljendamist või hääletamist tema mandaadiga seotud ülesannete täitmisel, või kuuluvad need privileegide ja immunitetide protokollis artikli 9 aspektide alla, mis ei ole reguleeritud siseriikliku õigusega; vastutav komisjon teeb ettepaneku paluda asjaomasel ametiasutusel teha vajalikud järeldused.

7. Vastutav komisjon võib esitada põhjendatud arvamuse taotluse esitanud ametiasutuse pädevuse ja taotluse vastuvõetavuse kohta, kuid ei võta mingil juhul seisukohta küsimuses, kas parlamendiliige on süüdi või mitte või kas arvamused või teod, milles parlamendiliiget süüdistatakse, õigustavad tema vastutuselevõtmist, seda isegi siis, kui nõude läbivaatamise käigus on juhtumil asjaolud komisjonile üksikasjalikult teatavaks saanud. (...)

3. Kavandatava otsuse põhjendus

Lara Comi viitas oma taotluses selgelt Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide protokollis

artiklile 8.

Euroopa Kohus on sedastanud, et protokollis artiklis 8 sätestatud absoluutse immuniteedi ulatus tuleb kindlaks teha üksnes ühenduse õiguse alusel¹. Lisaks on kohus teinud hiljuti otsuse, mille kohaselt väide, mille Euroopa Parlamendi liige esitas väljaspool Euroopa Parlamendi hoonet ja mis andis tema päritoluriigis aluse kriminaalmenetluseks laimamises seisneva süüteo asjus, kujutab endast parlamendiliikme kohustuste täitmisel avaldatud, immuniteediga hõlmatud arvamust juhul, kui see väide vastab subjektiivsele hinnangule, millel on otsene ja ilmselge seos nende kohustuste täitmisega².

Protokollis artiklis 8 sätestatud parlamentaarse immuniteedi põhimõte lähtub parlamendiliikmete vabadusest arutada üldist huvi pakkuvaid teemasid, ilma et nad oleksid sunnitud kohandama oma seisukohti nende vastuvõetavuse tagamiseks või kuulajate solvamise vältimiseks ja ilma et nad peaksid vastasel juhul kartma kohtulikule vastutusele võtmist³. On vältimatu, et mõnel juhul võib keegi pidada Euroopa Parlamendi liikme esitatud arvamusi liialdatuks, häirivaks või solvavaks. Sellegipoolest on liberaalses ja demokraatlikus ühiskonnas üldist huvi pakkuvaid teemasid käsitlev vaba dialoog sedavõrd oluline, et juba põhimõtte pärast ei ole võimalik isegi solvavaid või äärmuslikke arvamusi ära keelata. See kehtib eriti parlamendiliikmete kohta, kellel ainuüksi oma ülesannete iseloomu tõttu on esindusdemokraatial põhinevas süsteemis keskne roll.

Sellise seisukoha tagamaadest annab aimu Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika, mille kohaselt on poliitiliste aruteludega seotud kaitset laiendatud isegi solvavatele või ründavatele avaldustele, millel on sageli „unikaalne omadus tõmmata tähelepanu, lükata ümber eelarvamusi ning kuulajaid/vaatajaid/lugejaid elu ebatavaliste tahkude kajastamisega üllatada”⁴.

Seetõttu tuleks protokollis artiklit 8 tõlgendada nii, et see hõlmaks peale üldist huvi pakkuvatel ja/või poliitiliselt olulistel teemadel arvamuse avaldamise ja neile hinnangu andmise ka avaldusi, mis oma sisu või esituslaadi tõttu võivad häirida või solvata laiemat üldsust või üksikisikuid, keda need avaldused otseselt või kaudselt puudutavad, juhul kui sellised avaldused on oma olemuselt seotud parlamendiliikme ülesannete täitmisega.

Ülaltoodud arvestades on õiguskomisjon seisukohal, et hagi ja Lara Comi kuulamise tulemusel ilmnunud juhtumi asjaolud näitavad, et antud juhul käsitlesid parlamendiliikme avaldused üldist huvi pakkuvat teemat (riigihanked ja organiseeritud kuritegevus) ning need olid otseselt ja ilmselgelt seotud tema kui Euroopa Parlamendi liikme ülesannete täitmisega. Ühtlasi tuleb nõuetekohaselt arvesse võtta asjaolu, et Lara Comi vabandas viivitamata isiklikult hageja ees ning vabandust kajastati hiljem ka ühes teises riigiteleviisiooni saates.

Ühtlasi on õiguskomisjon mitu korda sedastanud, et kui parlamendiliikme avaldused on kaitstud protokollis artiklis 8 tagatud puutumatusena, ei hõlma selline puutumatus mitte ainult

¹ Eespool viidatud Marra kohtuotsus, punkt 26.

² Eespool viidatud Patriciello kohtuotsus, punkt 41.

³ Euroopa Inimõiguste Kohtu otsus kohtuasjas A. vs. Ühendkuningriik nr 35373/97, p75, *Recueil des arrêts et décisions*, 2002-X.

⁴ R.Post, *Constitutional Domains: Democracy, Community, Management*, Harvard University Press, 1995, lk 139.

kriminaalmenetlusi, vaid ka võimalikku tsiviilmenetlust, mille raames nõutakse hüvitist samade avaldustega tekitatud kahju eest. Sellega seoses kinnitab õiguskomisjon, et kõnealusel juhul on tegemist samade avaldustega, mille puhul Euroopa Parlament otsustas oma 14. jaanuari 2014. aasta otsusega kaitsta parlamendiliikme Comi puutumatus seoses tema vastu algatatud kohtumenetlusega.

4. Järeldused

Olles kaalunud Lara Comi puutumatus kaitsmise poolt- ja vastuargumente, soovib õiguskomisjon ülaltoodud kaalutlustel ning vastavalt kodukorra artikli 6 lõikele 3 Euroopa Parlamendil kaitsta pr Comi puutumatus ja eesõigusi.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	21.1.2014
Lõpphääletuse tulemus	+: 10 -: 0 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Klaus-Heiner Lehne, Antonio Masip Hidalgo, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Dimitar Stoyanov, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Eva Lichtenberger